

l'Abellerol

Moviments i comportament de l'aligot comú al Maresme

En una àrea situada al Maresme central s'han marcat un total de 91 ocells amb marques alars entre els anys 2009 al 2013.

S'han obtingut un total de 2357 controls visuals que han aportat informació sobre quines són les àrees de presència dels ocells sedentaris, la dels hivernants, i la fidelitat a les àrees d'hivernada.

Rauli Aymí

L'aligot comú *Buteo buteo* és una espècie que a Catalunya es pot observar tot l'any, amb un increment important de la seva població a l'hivern. Aquests canvis d'abundància s'atribueixen tant als moviments de la població sedentària, que es desplaça de zones més muntanyenques en el període de nidificació cap a zones més planeres a l'hivern, com a l'arribada d'exemplars migradors, dels quals es nota una major presència els anys especialment crus al nord i est d'Europa.

Amb l'objectiu de conèixer la dinàmica de les poblacions dels ocells residents i hivernants, l'any 2009 vam iniciar un estudi en un àrea del Maresme central, que està aportant dades sobre el comportament d'aquest rapinyaire.

Els resultats obtinguts fins ara permeten treure'n les primeres conclusions. L'àrea d'estudi presenta una elevada població nidificant d'aligots que, com a mínim, es triplica a l'hivern gràcies als exemplars procedents d'altres zones. L'ús de marques alars és un sistema molt més eficaç i fiable que els anellaments

Sumari

Editorial

L'Atlas dels ocells a l'hivern guardonat amb el Premi Prat de la Riba 2014 **2**

Notícies **3**

- L'Atlas dels ocells a l'hivern guanya el Premi Prat de la Riba 2014
- Ocells dels jardins, un nou portal on-line

Moviments i comportament de l'aligot comú al Maresme **4**

Novetats avifaunístiques

- Crònica Ornitològica
Desembre 2013 - Abril 2014.. **11**

Novetats bibliogràfiques

- *Bird atlas 2007-11: the breeding and wintering birds of Britain and Ireland*..... **17**
- *Rare birds of North America* ... **18**

Agenda **20**

amb anelles metàl·liques o de lectura a distància. Tot i això, requereix un esforç important de prospecció, sobretot en les zones de difícil accés o visibilitat. Hem pogut constatar que els exemplars reproductors utilitzen diferents zones de cacera a l'hivern que a l'estiu, i que l'àrea de campeig a l'hivern és bastant reduïda. Els exemplars hivernants presenten una elevada fidelitat a les seves àrees d'hivernada, especialment els adults. La majoria dels exemplars nascuts a la zona sembla que es dispersen fora d'aquesta a partir de la seva primera tardor, atenent-nos a les poques observacions que tenim passats els tres mesos des del seu envol.

l'Abellerol

Butlletí de contacte de
l'Institut Català d'Ornitologia

núm. 49
primavera 2014

Comitè Editorial

Raül Aymí, Jordi Domènech,
Gabriel Gargallo, Santi Mañosa

Col·laboradors

Marc Anton, Francesc Carbonell,
Martí Franch, Joan Grajera,
Sergi Herrando

Disseny i maquetació

Lluc Julià

Edita

Institut Català d'Ornitologia
Museu de Zoologia
Passeig Picasso, s/n
08003 Barcelona

C/ Girona, 168, ent. 5a
08037 Barcelona
Tel.: 93 458 78 93

Correu electrònic: ico@ornitologia.org

Pàgina web: www.ornitologia.org

Junta Directiva

President: Santi Mañosa

Sotspresident: Lluís Brotons

Secretari General: Xavier Tomàs

Tresorer: Vittorio Pedrocchi

Vocals: Joan Aymerich, Gerard Bota,
Carles Carboneras, Pere Cortinas i
Jacob González-Solís.

e-mail: junta@ornitologia.org

L'Institut Català d'Ornitologia (ICO) és una entitat constituïda amb la finalitat de promoure l'estudi i seguiment de les poblacions d'ocells que nien, migren o hivernen a Catalunya, així com de fomentar la seva conservació.

© 2014 Institut Català d'Ornitologia

Dipòsit Legal: 12371-01

ISSN: 1579-3400

Impressió: Aura Digit

Les opinions dels autors de les col·laboracions que apareixen en aquest butlletí corresponen exclusivament al seu criteri personal, excepte les que siguin en el seu caràcter de directrius de l'ICO o del comitè editorial.

EDITORIAL

L'Atlas dels ocells a l'hivern guardonat amb el Premi Prat de la Riba 2014

Quatre anys després de la publicació de l'atles dels ocells a l'hivern el passat mes de març ens va arribar la notícia sobre la concessió d'aquest premi. Mai és tard per recollir premis i tampoc per rebre elogis sobre la feina ben feta. I això encara més si arriba en una època de dificultats econòmiques com l'actual.

Aquest guardó ens obliga a fer recordatori del que ha estat aquesta publicació per a l'ICO i també és l'excusa perfecta per tornar-ne a parlar, encara a risc de caure en una volguda falsa modèstia i certa autocomplaença.

Primerament tenim l'aspecte innovador: aquest projecte va establir per primera vegada la distribució dels ocells a Catalunya a l'hivern i una estima acurada de les poblacions hivernals de cada espècie. Òbviament suposa un punt de partida i de referència obligada, tant per a estudis posteriors com per a la gestió de les espècies de l'avifauna catalana, ja siguin amenaçades o que necessitin d'algun tipus de maneig i/o gestió.

Altrament, cal esmentar la seva projecció internacional, ja que la mateixa metodologia del SOCC emprada per fer els mapes d'abundància d'alta resolució, ara s'ha implementat també en l'atles dels ocells d'Europa. I és que al nostre atlas d'hivern se li ha de reconèixer també una bona capacitat de divulgació important ja que es tracta d'una obra bàsicament bilingüe (català i anglès) i també perquè el producte final, tot i ser un llibre, molta informació també es pot consultar a través d'internet.

I encara més, resulta un exemple paradigmàtic de la fortalesa de la denominada "ciència ciutadana" ja que els observadors que hi van col·laborar van ser quasi un miler i són els vertaders artífex del projecte. A més, al seu darrere hi ha un procés metodològic acurat i que alguns han anomenat de "tercera generació". Aquest procés es va culminar amb la compilació de moltes dades de diverses fonts, aplicant un exhaustiu filtratge d'anàlisi per produir mapes de distribució que mostren l'abundància relativa o probabilitat de presència i que fan que l'atles sigui una eina útil per a la gestió ambiental.

Finalment, destacar la cura i uniformització dels textos per part de l'equip editorial i un embolcall de luxe a càrrec de l'editorial Lynx, reconeguda internacionalment per la seva exquisida presentació editorial.

Com la majoria de vosaltres ja coneixeu, els editors de l'obra i destinataris del premi consideren que aquest és un reconeixement de la tasca de tots els voluntaris i han fet donació del premi per a l'actualització dels mapes de Catalunya i per a l'atles dels ocells nidificants d'Europa (en regions poc conegudes o amb poca informació), un dels principals projectes que impulsa actualment l'ICO

NOTÍCIES

L'Atlas dels ocells a l'hivern guanya el Premi Prat de la Riba 2014

L'Atlas dels ocells de Catalunya a l'hivern 2006-2009 ha estat guardonat amb el Premi Prat de la Riba 2014 de l'Institut d'Estudis Catalans.

El Premi, instituït el 1916, està dotat amb sis mil euros i cada any s'atorga a obres compreses en l'àmbit de treball de les cinc seccions de l'IEC. En aquest torn, s'oferia a un treball de l'àmbit de la Secció de Ciències Biològiques elaborat per un investigador de les terres de llengua catalana i dedicat a ecologia, botànica, zoologia, medicina o qualsevol altra disciplina de la biologia i que s'hagi publicat entre el 2009 i el 2013, inclusivament. El Premi Prat de la Riba és un dels trenta-nou premis i borses d'estudi inclosos dins del LXXXIII Cartell de premis i de borses d'estudi, que es van lliurar el dimarts 22 d'abril, a les sis de la tarda, a la Sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans (carrer del Carme, 47, de Barcelona). Joandomènec Ros, president de l'IEC, va ser l'encarregat d'obrir l'acte, i qui va lliurar el premi.

Sergi Herrando, Lluís Brotons, Joan Estrada, Santi Guallar (representat per Santi Mañosa) i Marc Anton per l'obra 'Atlas dels ocells de Catalunya a l'hivern 2006-2009.

Jordi Pareto / IEC

Ocells dels jardins, un nou portal on-line

L'ICO presenta el seu nou projecte Ocells dels Jardins per fer un seguiment dels ocells que podem trobar al nostre jardí, parc, balcó, terrassa, prop nostre.

Ja està operativa des de fa algunes setmanes la web d'aquest nou projecte de ciència ciutadana: www.ocellsdelsjardins.cat. Seguint el model d'altres projectes de seguiment d'ocells a jardins en curs a gran part d'Europa, portem a terme la mateixa iniciativa a Catalunya. La finalitat d'aquest portal és fer un seguiment dels ocells que ens són més propers, tots aquells que podem trobar al nostre jardí, en un parc públic, al balcó o a la terrassa. A partir de la informació obtinguda es treballarà en l'elaboració de tendències poblacionals, preferències

de tipologies de jardí, preferències de menjadores i un seguit de variables que són aplicables a gestió i conservació.

En els projectes en curs en altres països s'han observat interessants coincidències i curioses diferències entre la informació aportada pels progra-

mes de seguiment en zones naturals (tipus SOCC o Sylvia) i la del seguiment d'ocells en jardins, a vegades amb sorprenents diferències qualitatives en favor dels jardins com a hàbitats preferits per algunes espècies. Amb www.ocellsdelsjardins.cat tenim ara l'oportunitat de disposar d'aquesta interessant informació també a Catalunya.

El passat diumenge 13 d'abril, el portal web *Ocells dels Jardins* va ser notícia al Canal 3/24 i a Espai Internet. Actualment el projecte ja compta amb prop de 300 observadors i 250 jardins. Anima't a participar-hi!

REPORTATGE

Moviments i comportament de l'aligot comú al Maresme

El projecte de seguiment i marcatge de la població d'aligot comú en una àrea situada al Maresme central comença a donar els primers resultats. Entre els anys 2009 al 2013, s'han marcat un total de 91 ocells amb marques alars. S'han obtingut un total de 2357 controls visuals que han aportat informació sobre quines són les àrees de presència dels ocells sedentaris, la dels hivernants, i la fidelitat a les àrees d'hivernada.

A Catalunya, l'aligot comú *Buteo buteo* és un ocell resident tot l'any, amb un increment notable de la seva població a l'hivern en determinades zones. Aquests canvis d'abundància són atribuïbles tant als moviments de la població sedentària, que es desplaça de zones més muntanyenques en el període de nidificació cap a zones més planeres a l'hivern (Ribas 2000, Andino *et al.* 2005), com a l'arribada d'exemplars migradors, dels quals es nota una major presència els anys especialment crus al nord i est d'Europa (Herrando *et al.* 2011).

Amb l'objectiu de poder discernir la dinàmica de les poblacions dels ocells residents i hivernants, conèixer la fidelitat a les àrees d'hivernada, així com la dispersió natal dels ocells locals, l'any 2009 vam iniciar un estudi en un àrea del Maresme central, que està aportant dades sobre el comportament d'aquest rapinyaire, no per més comú, menys sorprenent.

Àrea d'estudi

L'àrea d'estudi comprèn uns 25 km² al voltant del nucli urbà de Dosrius, en plena serralada litoral i està dividida per la carretera comarcal C-1430. Una part es troba inclosa dins del Parc Natural del Montnegre i el Corredor i delimita al sud amb la riera d'Argentona. L'altitud es troba compresa entre els 79 i 380 metres sobre el nivell del mar. L'hàbitat està constituït principalment per una zona muntanyosa amb boscos de pi pinyer i alzinars, amb presència de pi blanc i algunes clapes de pi insigne. Pel fons de

Adult reproductor amb marques alars.

la vall principal hi transcorre la riera de can Rimbles, on són freqüents conreus d'horta i cereal, així com força erms. En els fons dels torrents que desemboquen a la vall principal hi ha boscos caducifolis, bàsicament platanedes, pollancredes i alguna verneda. A la riera d'Argentona apareixen conreus i zones més industrials i urbanes.

Captures i marcatge

Entre 2007 i 2013, vam capturar i marcar tant polls al niu com exemplars volanders en totes les èpoques de l'any. Els sistemes de captura van ser diversos i es van adaptar a cada situació. En el cas dels polls, es van anellar i marcar quan tenien entre 12 i 35 dies d'edat. Tots els exemplars capturats es van anellar amb una anella metàl·lica oficial. A partir de l'hivern de 2009,

també els vam marcar amb una marca alar de color al patagi de cada ala i una anella de lectura a distància al tars. La combinació d'aquests colors fa que es pugui individualitzar cada ocell a distància amb relativa facilitat. A banda de comprovar l'estat general de cada ocell, vam prendre mesures biomètriques, seguint la metodologia estàndard: pes, ala, bec, longitud de la tercera primària, tars, cua, ungla del dit posterior i envergadura. A més, sempre que ens va ser possible, vam determinar l'edat i el sexe agafant com a referència els treballs de Zuberogoita *et al.* (2005) i vam fer-ne fotografies. L'any 2007 vam capturar els dos primers exemplars i vam marcar el primer niu; en un principi, només amb anelles metàl·liques. A partir de l'hivern 2009-2010, vam augmentar l'esforç de captura i vam començar a utilitzar els

sistemes de marcatges especials (anelles de colors i marques patagials), que permeten obtenir identificacions a distància. Fins a finals del 2013, hem marcat amb aquestes marques especials un total de 91 exemplars. D'aquests, 29 corresponen a polls, 13 van ser exemplars residents tot l'any dins la zona d'estudi, 44 han estat ocells hivernants, que només hem observat durant l'hivern dins la zona d'estudi o rodalies i, finalment 5 els considerem ocells possiblement divagants o migradors, ja que s'han vist en poques ocasions o sense un patró clar de comportament.

Observacions i recaptures

Durant el període reproductor dels diferents anys, hem fet prospeccions intenses per detectar els possibles territoris, així com per poder identificar la possible presència d'ocells marcats. En els casos en què hem localitzat els nius, hem col·locat càmeres per observar la dieta i el comportament. Tanmateix, l'orografia del terreny i els possibles fracassos en els primers períodes de la reproducció han fet difícil localitzar alguns nius i encara queden algunes zones per prospectar correctament. Durant tots els mesos de l'any, i al llarg de tots els anys d'estudi, hem fet un esforç d'observació constant, en hores aleatòries, buscant ocells marcats dins l'àrea d'estudi. Hem fet censos amb vehicle i a peu, hem posat menjadores amb càmeres de foto trampeig i hem instal·lat paranys per poder localitzar els exemplars per les zones de més difícil detecció visual. En el present estudi només hem tingut en compte una observació per dia i localitat (1 km²). A fi de maximitzar el nombre d'observacions d'ocells marcats, vam donar a conèixer l'estudi als ornitòlegs que més freqüenten l'àrea de treball i zones properes, el vam anunciar al butlletí electrònic de l'ICO i també a la web que recull els projectes europeus de marques especials (www.cr-birding.be).

Hem obtingut un total de 2357 observacions d'exemplars marcats que s'han pogut identificar correc-

Joan Grajera

Les marques alars són visibles des de gran distància.

tament. Gairebé totes les observacions van ser realitzades per nosaltres mateixos i han estat molt poques les aportades per altres persones, sovint sense poder identificar correctament l'exemplar. A més, vam realitzar 45 recaptures d'ocells prèviament marcats que es van recapturar en alguna de les trampes. S'han donat casos d'exemplars detectats a l'àrea d'estudi que mai s'han aconseguit capturar, a causa de la seva desconfiança, i altres que s'han capturat fins a sis vegades. Aquests controls ens han permès veure que en cap cas ni les marques especials ni les anelles metàl·liques han provocat cap lesió que els hagi afectat negativament. A més, hem pogut veure l'evolució de la coloració i la muda en el plomatge. S'ha donat algun cas d'exemplars que s'han tret les marques alars i, fins i tot, les anelles de PVC.

Població i comportament durant el període reproductor

A la zona d'estudi hem constatat una elevada densitat d'ocells reproductors: almenys hi ha 9 territoris (set de segurs i dos de molt probables), fet que significa una densitat aproximada d'1 territori cada 2,8 km². Es confirma l'increment de l'espècie des de les primeres estimes dels anys vuitanta (Cordero 1983), tal com ja s'argumenta en l'Atlas dels ocells nidificants del Maresme (Andino *et al.* 2005). Dues de les parelles han criat, en un mateix any, en nius que distaven uns 500 metres i, possiblement, també hi havia una parella d'astor molt propera a aquests nius. Gràcies a les marques alars, hem pogut confirmar que una de les parelles va canviar de niu i es va desplaçar 1,7 km respecte l'any anterior. En els casos que un dels membres de la parella ha desaparegut, hem vist que ràpidament el seu lloc era ocupat per un nou exemplar, tal com passa amb altres espècies per l'existència d'una població flotant. Alguns estudis sobre l'espècie quantifiquen la població no nidificant com tres vegades superior a la dels nidificants (Kenward 2000).

En època reproductora, les observacions d'ocells marcats són difícils d'obtenir. Es poden veure alguns ocells atalaiats a la recerca d'aliment però, majoritàriament, són observacions fetes en vol, ja siguin vols nupcials, vols de defensa del territori o de recerca d'aliment, sovint en cotes més altes que a l'hivern. Curiosament, durant l'estiu, poques vegades s'observen els exemplars reproductors visitant els camps que havien utilitzat durant l'hivern els mateixos exemplars. Gràcies a

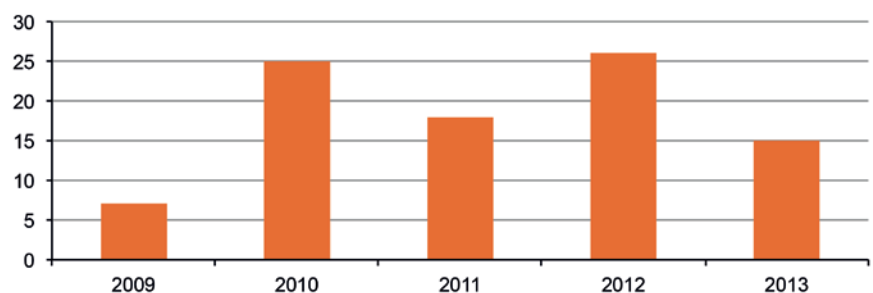

Figura 1. Nombre d'exemplars marcats per any.

REPORTATGE **Moviments i comportament de l'aligot comú al Maresme**

les marques alars hem pogut detectar còpules a una distància de 2,7 km respecte el niu utilitzat per la parella. A més, ens han permès observar que els reproductors d'un territori en època nupcial toleren bé prop del niu altres exemplars del sexe contrari. En cap cas s'ha pogut comprovar l'existència de trios durant l'època reproductora, malgrat la diferència del que s'ha pogut constatar en altres espècies forestals nidificants a la zona.

Hi ha alguns exemplars que es veuen puntualment durant l'estiu, tot i no estar nidificant dins de la zona. El JN6 és una femella capturada en el seu primer hivern que es podria considerar com un hivernant, tot i que durant el primer any la vam observar un cop al juny. L'any següent ja presentava un patró clar d'hivernant amb un total de 38 observacions. Aquest canvi es podria atribuir al fet que només va marxar a partir del segon any, o bé que es tractés d'un ocell sedentari no nidificant i a la major dificultat de detecció d'aquests exemplars que no crien. El OFW, un mascle que es va capturar el seu segon hivern, del qual tenim 54 observacions, és un cas similar però amb un any més, per tant ja podria ser el seu primer any reproductor. L'UN6 és una femella que es va capturar el desembre del 2010 com a primer hivern, i es va veure sovint fins a l'abril. Després va desaparèixer fins al juny, quan es va veure en un parell d'ocasions, per tornar a desaparèixer. El següent hivern es va tornar a veure amb freqüència fins al maig, i va tornar a desaparèixer fins al desembre del 2012. L'abril del 2013 va tornar a desaparèixer i, finalment, ha tornat aquest hivern. En total tenim 68 observacions d'aquest exemplar que podria ser un hivernant que els primers dos anys no acabava de marxar i finalment el 3r any ja tenia un comportament típic d'hivernant.

Comportament hivernal

Durant l'hivern, la majoria dels exemplars es poden observar fàcilment atalaitats en camps de cultiu i erms a l'espera

Joan Grajera

Les marques alars són més útils que les anelles per a la identificació dels exemplars.

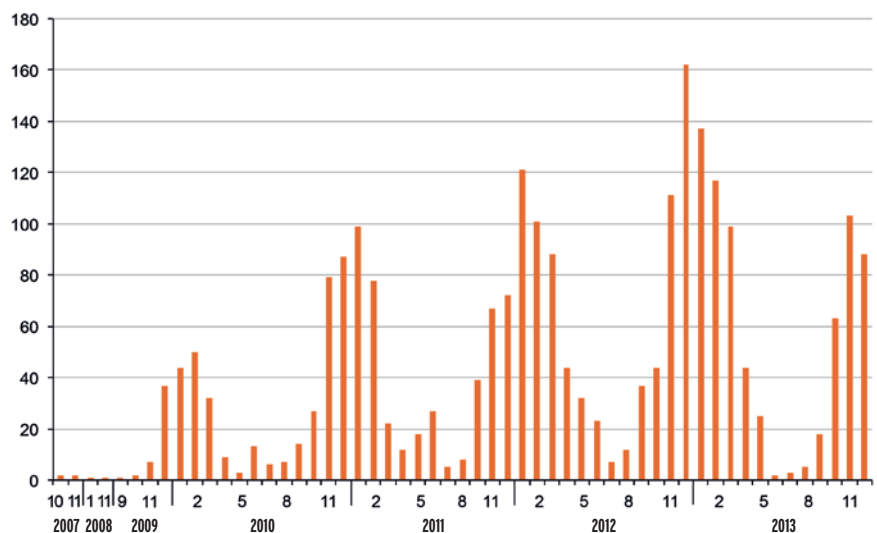

Figura 2. Nombre d'observacions d'aligots marcats per mes i any en el període 2007-2013.

d'alguna presa. També es detecten, però amb més dificultat, a platanedes i pollancredes de fons de vall i torrents. Molts dels exemplars tenen els seus camps preferits i un mateix ocell, o un parell, poden passar gairebé tot l'hivern en uns camps molt concrets i propers entre ells. Poques vegades s'observa un altre exemplar en aquests camps. Gràcies

al ràdioseguiment de tres exemplars, hem confirmat que cada ocell utilitza uns camps molt concrets, encara que de vegades estiguin separats més de 1,5 km entre ells. Durant l'hivern els camps acabats de llaurar atrauen ocells de territoris propers, cerquen cucs de terra i s'han arribat a comptabilitzar fins a 4 exemplars diferents a la vegada en un

REPORTATGE **Moviments i comportament de l'aligot comú al Maresme**

mateix camp. En aquest cas s'ha vist que els exemplars que normalment no estan per aquesta zona, s'hi desplacen per aprofitar aquesta disposició puntual de recursos tròfics. Alguns exemplars utilitzen zones que es podrien considerar com a menys òptimes per a l'espècie, com són les zones industrials amb illes de vegetació entre carreteres, zones on en període reproductor no es veuen ocells. El 90% dels exemplars detectats en aquestes zones són joves de primer hivern. Aquests exemplars joves que utilitzen aquestes zones menys òptimes, o aquells que semblen que estan menys establerts en cap territori concret, són més fàcils de capturar a les trampes.

Fidelitat a l'àrea d'hivernada

Tot i que la majoria d'exemplars capturats a l'hivern presenten un patró de coloració molt semblant als exemplars residents, alguns presenten la coloració típica dels exemplars més nòrdics. Fins i tot, algun sembla tenir característiques dels ocells de l'est d'Europa. Els primers exemplars hivernants comencen a aparèixer a mitjans d'octubre. El gruix dels exemplars ja són a la zona a principis de novembre i comencen a marxar a finals de febrer, però encara s'hi queda algun exemplar, majoritàriament joves, fins a mitjans d'abril.

Hem considerat com a exemplars hivernants aquells dels quals no es tenen observacions durant el període reproductor. En alguns casos es podria tractar d'exemplars que només estan de pas per l'àrea d'estudi. Tampoc es pot determinar amb certesa si provenen de fora de la Península o són exemplars que crien en zones relativament properes a la nostra àrea d'estudi. En tot cas, sembla que si fossin exemplars reproductors autòctons, ho serien de zones relativament allunyades de la serralada Litoral Central. Actualment s'està realitzant un altre estudi de les poblacions de rapinyaires forestals als tres Parcs Naturals de la Serralada Litoral i, tot i que es fa un seguiment intensiu dels tres parcs (Macià *et al.* 2012), en cap cas s'han observat

Joan Grajeda

La majoria dels polls marcats a l'àrea d'estudi abandonen la zona poc després de l'envol.

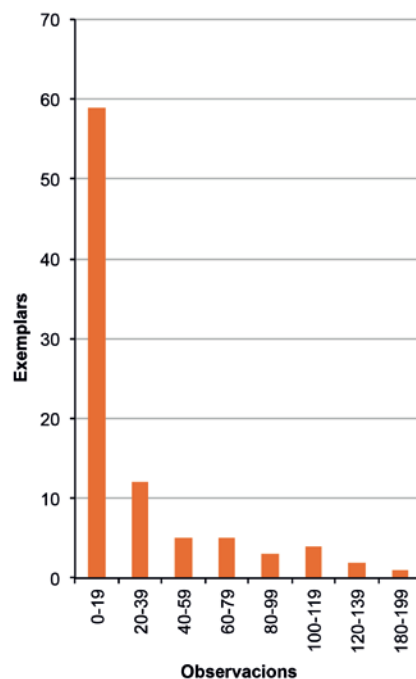

Figura 3. Nombre d'observacions per exemplars.

exemplars marcats per nosaltres i amb comportament reproductor fora de la nostra àrea d'estudi. A més, gràcies al marcatge amb radiotransmissor de dos exemplars reproductors, s'ha vist que

la distància màxima que s'allunyen del niu és d'uns 3 km.

Hem realitzat un primer càlcul de les taxes de retorn dels diferents grups d'edat a les zones d'hivernada, utilitzant el programa de captura-recaptura *E-surge*. Tot i que els resultats són preliminars, els exemplars adults presenten un taxa de retorn superior al 90%, mentre que els joves ronden el 60%. Aquests paràmetres són molt similars a les taxes de supervivència trobades en altres estudis realitzats a Gran Bretanya (Kenward 2000). Aquesta diferència tant podria ser a causa de la mortalitat més elevada que pateixen els joves, com que aquests encara no tenen una zona d'hivernada ben establerta i durant el seu primer any es desplacen molt més. Amb les poques recuperacions que tenim d'exemplars marcats amb anelles metàl·liques fora del nostre estudi, s'observa que alguns dels exemplars presents un hivern a Catalunya han estat al País Valencià altres hiverns; altres es mouen entre Catalunya i el País Valencià o França en un mateix hivern. Això semblaria indicar que no tenen una marcada fidelitat a l'àrea d'hivernada i/o que hi fan

REPORTATGE **Moviments i comportament de l'aligot comú al Maresme**

grans desplaçaments dins d'un mateix hivern (Herrero 2011). Contràriament, en el present treball i gràcies a la facilitat d'identificar els exemplars amb les marques alars, s'ha constatat una alta fidelitat a l'àrea d'hivernada, sobretot en exemplars adults.

L'exemplar JN9 és el primer que vam capturar, l'hivern del 2007-2008. És un mascle que vam agafar en el seu primer hivern i li vam posar una anella oficial, però sense marca alar. No hi ha cap recuperació seva fins al gener del 2010, quan el vam recapturar i li vam col·locar una marca alar. A partir de llavors, tenim un centenar d'observacions distribuïdes per tots els hiverns següents. El considerem com a hivernant ja que no hi ha cap observació seva en època estival. El desembre de 2013 vam decidir tornar a capturar-lo i col·locar-li un emissor de seguiment terrestre que ens permetrà determinar els seus moviments durant l'hivern i, tot i les limitacions del sistema de ràdio-tracking terrestre, ens permetrà saber si roman per la zona o s'allunya fora del nostre abast durant l'època de cria.

Recuperacions fora de l'àrea d'estudi

S'han donat algunes observacions dels exemplars marcats en zones més o menys allunyades de l'àrea d'estudi. Malauradament, la majoria d'aquestes observacions no són prou detallades com per permetre identificar els animals. L'exemplar JN4 es va anellar com a jove de primer hivern el 2009 i no tenim cap observació més dins l'àrea d'estudi; 27 dies més tard d'haver estat capturat es va localitzar a la Plana del Mogent, a 6,8 km de la zona d'anellament. Posteriorment no s'ha tornat a observar. Correspon a un d'aquests joves que es veuen durant pocs dies i que són més fàcils de capturar. L'exemplar 175 anellat com a mascle de primer hivern, capturat el gener del 2012 s'observà regularment fins a l'abril del mateix any (22 observacions). Va tornar

Joan Grajera

La col·locació de menjadores amb càmeres de foto-trampeig ajuden a detectar els ocells.

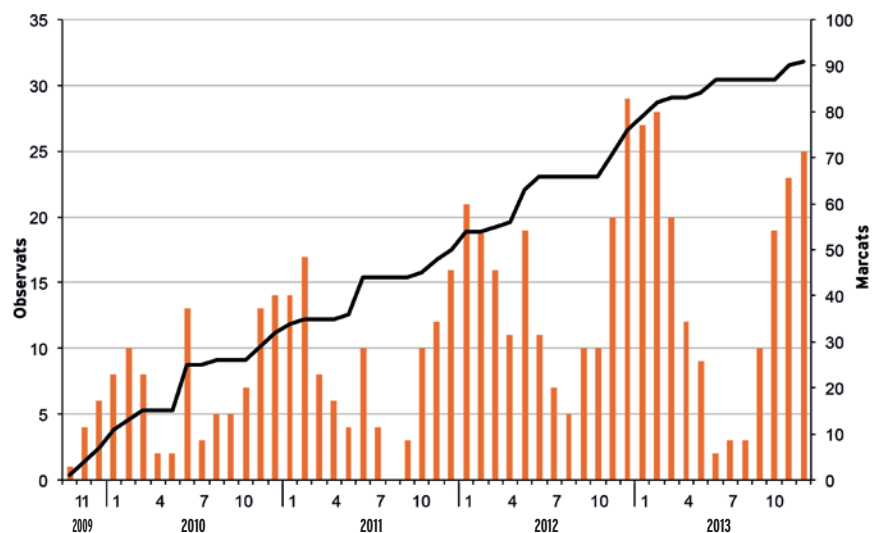

Figura 4. Nombre d'exemplars marcats i observats.

l'11 de novembre i es va observar fins al 22 de desembre contínuament per la zona. Posteriorment el 8 de gener del 2013 es va trobar ferit a Tarragona, possiblement per atropellament. És un exemplar que hem considerat hivernant i que és relativament blanc. És un cas curiós, perquè el primer any va passar l'hivern a la nostra zona d'estudi, l'any següent també hi va

passar 40 dies i després de 2 setmanes es va detectar a Tarragona, a 125 km de distància. L'individu 0F5 capturat el 17 de desembre del 2011 com a jove de l'any, es va observar 4 vegades per la zona d'estudi. Posteriorment, el 18 de gener es va observar a Vallgorguina a uns 11 km del lloc de captura, i es va observar repetidament per la mateixa zona fins al

REPORTATGE **Moviments i comportament de l'aligot comú al Maresme**

21 de març del 2012. Aquest exemplar era clarament més pàl·lid del normal. El 15 de desembre del 2012 (un any més tard) es va observar un exemplar que podria ser el mateix just en el mateix lloc de Vallgorguina. L'exemplar 172 capturat el desembre del 2012 com a primer hivern, es va quedar fins al 21 d'abril del 2013, amb un total de 44 observacions. El 24 d'abril es va observar un exemplar que segurament era aquest mateix individu a Centelles, a 29,5 km de distància. L'octubre següent va tornar a aparèixer per la zona d'estudi i s'hi va quedar un mínim de 3 mesos. Aquest és un possible cas de jove hivernant que el primer any es queda fins a l'abril.

A banda d'aquests exemplars ben identificats, també s'han donat observacions d'exemplars observats lluny de l'àrea de marcatge, però que no s'han pogut identificar, com un exemplar vist a Caldes de Montbui (14 km de distància de la zona d'estudi) a principis de desembre del 2011 o un altre exemplar observat l'agost de 2011 prop de la Roca del Vallès, a uns 10 km de la zona d'estudi.

Observacions de polls marcats al niu

Posteriorment a la fase de dispersió, hi ha poques observacions dels polls marcats al niu, i la major part s'han produït lluny de l'àrea d'estudi. L'exemplar UNE, poll marcat l'any 2011, és l'únic exemplar que s'ha pogut constatar que s'ha quedat per la zona fins a l'actualitat. S'ha observat tots els anys des del seu anellament, en total hi ha 13 observacions. L'exemplar UNJ, poll marcat el 3 de juny del 2011, es va anar observant fins al 24 de setembre del 2012 per tota la zona d'estudi, en total hi ha 84 observacions d'aquest exemplar. La recuperació més llunyana ha estat la d'un exemplar anellat, sense marques especials, el dia 14 de juny del 2005 que va ser recuperat mort, per electrocució, a la Vall d'Aran al cap de 113 dies, i que suposa un desplaçament de 180 km. En data 3 d'agost del 2012,

Joan Grajera

Exemplar capturat a l'àrea d'estudi amb plomatge força vermellós, possiblement de les subs. de l'est d'Europa.

es va observar un exemplar a Sils, a uns 44 km del niu on s'havia marcat l'any anterior. Anteriorment, el dia 22 de juliol també s'havia observat un exemplar marcat, sense poder determinar cap color, prop de Maçanet de la Selva, molt proper als estanys de Sils. Podria correspondre al mateix exemplar.

El juny del 2010 vam marcar els 3 polls d'un mateix niu utilitzant en tots tres la mateixa combinació de colors en la marca alar per falta d'altres possibilitats i que, per tant, no es poden individualitzar. S'han realitzat 3 observacions que poden correspondre a qualsevol d'aquests 3 exemplars. El 25 de setembre es va observar un d'aquests exemplars durant un curs d'identificació de rapinyaires de l'ICO al turó de la Magarola, Collserola, a 32 km. Les altres dues observacions van ser al Pla de Santa Maria, a 98 km, els dies 27 i 30 de desembre del mateix any.

Causas de mortalitat

Hem constatat la mort de cinc dels exemplars del present estudi. Un poll anellat el 2005 es va recuperar mort per

electrocució a la Vall d'Aran. El JN2, femella marcada com a jove de primer hivern el novembre del 2009, el febrer del 2011 va ingressar al Centre de Fauna de Torreferrussa a causa d'un tret rebut dins l'àrea d'estudi. El JNC, una femella adulta que es va capturar i anellar al setembre del 2008, el 19 de març del 2012 va ingressar morta al Centre de Fauna de Torreferrussa, sense que se'n pogués determinar la causa. El 173, una femella que es va capturar el 20 de desembre del 2012 com a exemplar en el seu segon hivern, el febrer del 2013 es va trobar morta ofegada en una bassa dins de l'àrea d'estudi. Finalment, tal com ja s'ha explicat amb anterioritat, el cas de l'exemplar 175, un mascle que en el seu segon hivern va ser trobat ferit a Tarragona, possiblement a causa d'una col·lisió amb un vehicle.

Conclusions

Tot i que cal aprofundir en el coneixement de la dinàmica de la població d'aligots, sobretot en el que fa referència a la procedència dels exemplars que hem considerat com a hivernants a la nostra

REPORTATGE **Moviments i comportament de l'aligot comú al Maresme**

àrea d'estudi, els resultats obtinguts són força prometedors i ja ens permeten treure'n alguna conclusió. L'àrea d'estudi presenta una elevada població nidificant d'aligots que, com a mínim, es triplica a l'hivern gràcies als exemplars procedents d'altres zones. L'ús de marques alars és un sistema molt més eficaç i fiable que els anellaments amb anelles de PVC o metàl·liques per realitzar estudis en profunditat sobre els desplaçament d'aquesta espècie. Tot i això, requereix un esforç important de prospecció, sobretot en les zones de difícil accés o visibilitat. Hem pogut constatar que els exemplars reproductors solen utilitzar diferents zones de cacera a l'hivern que a l'estiu, i que l'àrea de campeig a l'hivern és bastant reduïda, ja que no supera els 2 km de distància entre els camps més allunyats utilitzats per un mateix individu. Els exemplars hivernants presenten una elevada fidelitat a les seves àrees d'hivernada, especialment en els exemplars adults. La majoria dels exemplars nascuts a la zona sembla que es dispersen fora d'aquesta a partir de la seva primera tardor, atenent-nos a les poques observacions que tenim passats els tres mesos del seu envol, i poden allunyar-se fins a gairebé 200 km. Falta determinar si en assolir l'edat reproductora mostren l'elevada filopatria que s'ha detectat en altres poblacions com l'anglesa (Walls & Kenward 1998).

Bibliografia

Andino, H., Badosa, E., Clarabuch, O. & Llebaria, C. (eds.). 2005. *Atles dels ocells nidificants del Maresme*. Barcelona.

Cordero, P.J. 1983. *Las aves del Maresme. Catálogo, estatus y fenología*. Barcelona: Publicacions i edicions de la Universitat de Barcelona

Kenward, R.E., Walls, S.S., Hodder, K.H., Pakkala, M., Freeman, S.N. & Simpson, V.R. 2000. The prevalence of non-breeders in raptor populations: evidence from rings, radio-tags and transect surveys. *Oikos* 91: 271–279.

Joan Grajera

Detall del cap d'un dels aligots capturats a l'hivern.

Herrando, S., Brotons, L., Estrada, J., Guallar, S. & Anton, M. (eds.). 2011. *Atles dels ocells de Catalunya a l'hivern 2006-2009*. Barcelona: Institut Català d'Ornitologia (ICO)/Lynx Edicions.

Macià, F.X., Larruy, X., Grajera, J., Moreno, J. & Mañosa, S. 2012. II Monografies dels parcs de la Serralada Litoral Central. VI Monografies del Montnegre i el Corredor. Pp.141-150. Barcelona: Diputació de Barcelona.

Ribas, J. 2000. *Els ocells del Vallès Oriental*. Barcelona: Lynx Edicions.

Walls, S. S. & Kenward, R. E. 1998. Movements of radio-tagged buzzards *Buteo buteo* in early life. *Ibis* 140: 561-568.

Zuberogoitia, I., Martínez, J. A., Zabala, J., & Enrique, J. 2005. Sexing, ageing and moult of Buzzards *Buteo buteo* in a southern European area. *Ringing & Migration* 22: 153-158.

Agraïments

Molts companys i amics han col·laborat en aquest projecte aportant dades d'observacions, consells sobre els marcatges o revisant l'article. Són els següents:

Héctor Andino, Andreu Carretero, Jordi Sala, Xesco Macià, Xavi Larruy, Quico Serra, Eduard Capeta, Rubén Duro, Josep Maria Puig, Joan Nadal, Monica Alonso, Joan Companyó, Mariano Castel, Quique Carballal, Lluís Grajera, Xavier Figueredo, Raül Calderón, Hugo Framis, Jaume Solé, Màrius de Pedro, Abel Julien, Marc Enric Ricetto, Xavi Tanco, Pedro Rodríguez, Salvador Collet, Elena Obon, Raquel Larios, Irene Figueroa, Abel Callarisa, Jose Maldonado, Mercè Ortega, Àlex Canal, Raül Aymí, Oriol Baltà, Adrià Rossell, Eduard Vidal, Maria Grajera, Simioniuc Cristiel, Jordi Grajera, Dani Gonzalez, Eulàlia Garcia, Roger Sanmartí, Román Adalid i Santi Mañosa. D'altra banda, donem les gràcies al Parc del Montnegre i el Corredor, al Parc de la Serralada Litoral, al Cos d'Agents Rurals, al Centre de Fauna de Torreferrusa, al Museu de Zoologia de Barcelona i, per descomptat, a tots els pagesos i propietaris de les finques, dels quals sempre hem rebut facilitats per portar a terme aquest estudi.

NOVETATS AVIFAUNÍSTIQUES

Crònica Ornitològica Desembre 2013 - Abril 2014

D'aquest període cal esmentar les darreres observacions de l'àguila cridanera grossa que ja s'havia vist els mesos anteriors i que ha estat l'exemplar d'aquesta espècie vist per més ornitòlegs a Catalunya i durant més temps. També cal destacar diverses espècies de limícoles rars com la daurada petita del Pacífic, la daurada petita americana, el territ de Baird i la gamba groga petita. Així mateix, cal esmentar el tercer mosquiter de doble ratlla vist a Catalunya durant l'hivern, el segon còlit del desert també a l'hivern, una cotxa blava de la subs. *namnetum* i dos passerells golanegres.

María Llover

Desembre

Ja present el mes anterior, encetem desembre amb un **ànec glacial** *Clangula hyemalis* al delta de l'Ebre que s'observa durant tot el mes. A les dues **oques rialleres grosses** *Anser albifrons* dels aiguamolls de l'Empordà se'ls va afegir una **oca pradencia** *Anser fabalis* a partir del 7, i el dia següent va arribar un **bec de serra gros** *Mergus merganser* que va romandre al parc fins al 17. Un altre exemplar, també femella/primer hivern, es va observar al delta del Llobregat el dia 15 i a partir del 17 en va aparèixer un altre al parc de l'Agulla de Manresa, i es va quedar fins a l'inici del nou any. Tot i no ser raresa, és destacable el **bec de serra mitjà** *Mergus serrator* del Llobregat a l'Hospitalet, ja que les dades d'aquesta

espècie a l'interior són poc freqüents. Dues observacions de **morell xocolater** *Aythya nyroca* tanquen el repàs d'anàtides destacables: l'un a ca l'Arana, delta del Llobregat, el dia 31, i 5 exemplars a la Sèquia Major de Vila-seca el dia 1. L'**àguila cridanera** *Aquila clanga* observada el mes anterior, va reaparèixer el primer cap de setmana del mes al delta del Llobregat, i a partir del 28 es va tornar a observar als arrossars de Pals on va romandre unes setmanes. També a Pals es va detectar una **cigonya negra** *Ciconia nigra* el dia 1, a la qual cal sumar dos exemplars a Cambrils el 7 i un darrer a Montoliu a finals de mes que es va observar al llarg de l'hivern. L'única observació d'**esparver d'espatlles negres** *Elanus caeruleus* del mes va ser a

▲ **Ànec glacial** *Clangula hyemalis*, mascle 1r hivern, badia dels Alfacs i després a la Tancada, delta de l'Ebre, novembre 2013, David Bigas. Tot i ser una espècie d'aparició anual a Catalunya, i especialment al delta de l'Ebre, aquests ànecs poques vegades es deixen veure tan a prop i durant tant de temps. Aquest exemplar es va veure al delta de l'Ebre durant tot el mes de desembre i fins al gener. Curiosament, durant aquest mateix hivern també es va observar un mascle juvenil a Saragossa que va romandre entre el 22 de novembre i el 20 de març.

NOVETATS AVIFAUNÍSTIQUES

Ramon Faura

◀ **Sit blanc** *Plectrophenax nivalis*, Platja de la Rubina, Castelló d'Empúries, PN dels Aiguamolls de l'Empordà, 20/12/13, Àlex Ollé. Un altre dels exemplars observats a Catalunya durant l'hivern 2013-2014 que ha fet una estada llarga a la platja de la Rubina, prop dels aiguamolls de l'Empordà i a la qual cal afegir els dos exemplars observats al Montseny durant el passat mes de novembre. Aquest exemplar es mostrava molt confiat i es van fer observacions i bones fotografies fins al 2 de març.

Miquel Àngel Garcia Reàdigos

◀ **Mosquiter de doble ratlla** *Phylloscopus inornatus*, Parc del Francolí, Tarragona, 21/12/13, Miquel Àngel Garcia Reàdigos. Tercera citació hivernal d'aquest mosquiter rar, si bé de presència regular cada any durant el pas postnupcial. A part d'algun cas documentat d'hivernada a la Península Ibèrica, els darrers anys es constata anualment la seva hivernada a les Illes Canàries, i juntament amb un increment en el nombre de casos al Regne Unit podríem esperar que l'espècie esdevingui més regular en un futur proper. Aquest ocell mostrava certa preferència per uns pollancren en un parc urbà on s'alimentava de pugons i on va romandre 8 dies.

Artesa el dia 3. Aquest mes destaquen un grapat d'observacions interessants de gavines, entre elles tres **gavines menudes** *Hydrocoloeus minutus* a l'estany d'Ivars a primers de mes i escasses observacions de **gavina cendrosa** *Larus canus*: una a l'Estartit el dia 1, una a Pals el 8 i fins a dos exemplars a Cambrils la segona meitat del mes. A Barcelona va retornar l'adult de **gavià argentat de potes roses** *Larus argentatus* que freqüenta un pati escolar els darrers hiverns, a més de dos exemplars a Cambrils, un adult a

la desembocadura de la Tordera i fins a tres exemplars a Tarragona. També a Tarragona el dia 14 es va fotografiar un **gavinot** *Larus marinus* de primer hivern, sense cap dubte la gavina més destacable del mes! El mateix dia hi havia un primer hivern de **gavià caspi** *Larus cachinnans*, i el dia 31 va aparèixer un adult al Prat de Llobregat, molt destacable perquè la majoria d'exemplars que es troben són immadurs. L'únic altre ocell aquàtic a destacar és la **daurada petita del Pacífic** *Pluvialis fulva* que va ser present al delta

de l'Ebre des d'agost, tot i que no es va observar durant un mes i mig. Una observació inesperada per l'època de l'any va ser la presència d'una **tórtora** *Streptopelia turtur* al càmping Almatà entre els dies 21 i 27. Les observacions de **mussol emigrant** *Asio flammeus* no van ser abundants, però cal mencionar per l'interès geogràfic un exemplar que es va detectar al pla de l'Aire, Manlleu, la nit del 26. Entre els passeriformes, comencem el mes amb un **pardal d'ala blanca** *Montifringilla nivalis* encara al

NOVETATS AVIFAUNÍSTIQUES

Turó de l'Home que cal afegir a dues observacions més fora de les àrees habituals: un al Montgrí i un altre a Horta de Sant Joan, Terra Alta, el dia 3. Els **sits blancs** *Plectrophenax nivalis* ja no eren presents al Montseny però, en canvi, en va aparèixer un a la Rubina, als aiguamolls de l'Empordà, entre el 20 i el 22. La segona observació de **passerell golanegre** *Carduelis flammea cabaret* de l'any va arribar per sorpresa el dia 25, quan els propietaris d'una menjadora piulen per Twitter la imatge d'un exemplar al seu jardí a Torelló, que ja havien vist uns dies abans. Es tracta d'un ocell diferent al de Girona, ja que aquest no estava anellat, i només va reaparèixer el dia 30 per frustrar un grapat d'ornitòlegs que intentaven veure'l després del 25, sense èxit. Tot i tenir més observacions a Catalunya, és igualment rellevant el **mosquiter de doble ratlla** *Phylloscopus inornatus* observat a Tarragona entre el 21 i el 28, ja que és només el tercer registre hivernal de Catalunya! A l'estany d'Ivars el dia 5 es va anellar una **cotxa blava** de la subespècie *Luscinia svecica namnetum* que va romandre una temporada a la zona i ara per ara representa el primer registre a Catalunya! Per l'interès local cal esmentar una **mallerenga de bigotis** *Panurus biarmicus* als aiguamolls de l'Empordà el dia 27, sempre rara fora de comptades localitats de la Plana de Lleida.

Gener

Va continuar la hivernada de les **oques rialleres grosses** i l'**oca pradenca** als aiguamolls de l'Empordà i el **bec de serra gros** de Manresa fins al 4. Els resultats del cens d'aquàtiques de gener del delta de l'Ebre van aportar dades interessants. Així a l'**ànec glacial** ja vist els mesos anteriors, cal afegir un **morell buixot** *Aythya marila*, 5 **morells xocolaters**, 9 **xarxets marbrencs** *Marmaronetta angustirostris*, una **siseta** *Tringa stagnatilis*, 11 **territs de Temminck** *Calidris temminckii* i el màxim registre històric de **flamencs** *Phoenicopterus roseus* amb 17.971 exemplars. Al riu, a l'Hospitalet

▲ **Gavià caspi** *Larus cachinnans*, port de Tarragona, 08/02/14, 2n any, Camil Albert. El major coneixement quant als aspectes per identificar aquesta espècie pròpia de l'est d'Europa ha fet que el nombre d'observacions hagi augmentat i que es conegui millor la fenologia d'aparició amb citacions sobretot al gener i febrer. Durant l'hivern 2013-14 s'han vist al voltant de 7-8 exs. a diferents localitats: port de Blanes, abocador de Solius (Llagostera), delta del Llobregat i port de Tarragona.

de Llobregat, va aparèixer un **morell xocolater** el dia 2, al qual cal sumar-ne dos més a la Sèquia Major de Vila-seca el dia 16. Tornant al delta de l'Ebre, es va observar un **cabussó orellut** *Podiceps auritus* de l'1 al 12 a la badia dels Alfacs. Les observacions de **bitó** *Botaurus stellaris* aquest hivern van ser freqüents, i fora de les localitats d'hivernada habituals del delta de l'Ebre, el delta del Llobregat, els aiguamolls de l'Empordà i el Baix Ter, també se'n van observar a Utxesa, a la Sèquia Major, a Sebes, Flix, Ribera d'Ebre i al pantà de Terradets, Pallars Jussà. A Catalunya hi van hivernar dues **cigonyes negres**, una a Amposta i l'altra a Montoliu de Lleida. A nivell fenològic també és destacable el **paràsit cuaample** *Stercorarius pomarinus* que es va observar a Cambrils el dia 9. Al mar es van detectar **frarets** *Fratercula arctica*, tant al Baix Empordà com al Maresme. L'**àguila cridanera grossa** es va veure als arrossars de Pals fins al dia 14, i a partir del dia 15 s'estava als aiguamolls

de l'Empordà, retornant puntualment a Pals. També a l'Empordà va aparèixer l'únic **mussol emigrant** vist fora del delta de l'Ebre, en aquest cas a la Rubina, als aiguamolls de l'Empordà. Al Turó de l'Home el **pardal d'ala blanca** del mes anterior hi va romandre fins al dia 22. Entre les gavines cal mencionar dues **gavines menudes** a Castelló de Farfanya, Noguera, els dies 29 i 30, i una **gavina cendrosa** a Cambrils i una altra a Pals. A Barcelona continuava veient-se un **gavià argentat de potes rosa** i dos al port de Tarragona, i van aparèixer dos **gavians caspis**, un primer hivern a Blanes el dia 15 i un altre al Prat de Llobregat el dia 5. Durant aquest mes es van detectar indicis de cria primerenca. Així el dia 1 es va observar una parella de **grives** *Turdus viscivorus* amb material per començar a fer el niu en una pollancreda del Francolí als afores de Tarragona i més extraordinari encara va ser la troballa el dia 21 d'un niu de **merla** *Turdus merula* en el pati d'una casa de la Selva del Camp, Baix

NOVETATS AVIFAUNÍSTIQUES

Fran Trabalon

▲ **Cuereta citrina x cuereta groga** *Motacilla citreola* x *M. flava*, mascle, arrossars de Pals, Baix Empordà, 01/04/14, Fran Trabalon. L'aspecte d'aquesta cuereta és molt similar a la d'una citrina mascle en plomatge prenupcial. D'aquest exemplar es destaca la doble línia blanca que formen les vores clares de les cobertores alars grans i mitjanes, els marges de les terciàries, i la coloració groga que envolta per complet les cobertores auriculars. La coloració del dors és generalment gris, però presenta tonalitats verdes i grogues per la possible influència de flava, així com l'aspecte general de l'ocell, cuacurt i de potes també curtes. Resulta molt visible la coloració del capell i de les cobertores auriculars molt fosques, pròpies d'algunes subespècies de flava. Aquests aspectes combinats ens indiquen que es tracta d'un híbrid entre cuereta citrina i cuereta groga. A l'Empordà hi ha tres observacions prèvies de juvenils durant la tardor que també mostraven caràcters intermedis i que podrien ser també híbrids (per a més informació vegeu www.birdingemporda.wordpress.com).

Camp, amb tres polls ja força plomats. A banda de les espècies rares, aquest gener destaquen algunes observacions hivernals d'ocells bàsicament estiuejants a Catalunya, com un **capsigrany** *Lanius senator* a la Tancada, Delta de l'Ebre, des de finals de desembre, un **agró roig** *Ardea purpurea* a l'estany de Boada, Empordà -amb un exemplar el desembre als Aiguamolls-, un **aufrany** *Neophron percnopterus* a Avinyonet de Puigventós i **orenetes cua-rogenques** *Cecropis daurica* al delta de l'Ebre i delta del Llobregat.

Febrer

Als Aiguamolls encara es van observar les dues **oques rialleres grosses** fins al dia 9 al Cortalet. El dia 15 es va observar una **oca de collar** *Branta bernicla* a la Tancada, delta de l'Ebre, que es va tornar a observar

uns dies més tard. Al delta del Llobregat es va observar un **morell buixot** des del 17 fins al 26 d'aquest mes. El dia 9 es va observar un **cabussó orellut** a la badia dels Alfacs, probablement el mateix observat al gener. Al delta del Llobregat s'hi va observar un presumible **híbrid de martinets blanc i martinets dels esculls** *Egretta garzetta* x *E. gularis* el dia 23. Es va detectar una petita concentració de **becplaners** *Platalea leucorodia* a Riet Vell, delta de l'Ebre, el dia 1 amb uns 40 exemplars. L'**àguila cridanera grossa** que s'havia observat els mesos anteriors encara es va veure als Aiguamolls fins al dia 2. A la platja de Cambrils, Baix Camp, durant tot el mes es va veure una **gavina cendrosa** *Larus canus* un dels llocs on aquesta espècie és més fàcil d'observar de Catalunya. Cap a finals de mes es van detectar els primers estols de **grues**

Grus grus en migració amb un total de 190 exemplars a Clariana de Cardener, Solsonès, el dia 28. Al port de Tarragona hi havia un adult de **gavià argentat de potes rosa** *Larus argentatus* que es va veure durant la segona meitat de mes. També al port de Tarragona hi havia un jove de **gavià caspi** *Larus cachinnans* que es va veure uns pocs dies fins al dia 23. Durant aquests mateixos dies un altre exemplar d'aquesta espècie, també de segon any, s'estava a l'abocador de Solius a Llagostera, Gironès. Tornant al delta de l'Ebre, el dia 22, com ja és habitual en els darrers hiverns, es va observar una **piula grossa** *Anthus richardi*. Més inesperada va ser la troballa d'un **còlit del desert** *Oenanthe deserti* el dia 22 en els camps propers al Clot de la Unilla a Alguaire, Segrià. A finals de mes va aparèixer un **sit blanc** *Plectrophenax nivalis* a la platja de la Rubina, PN dels Aiguamolls de l'Empordà, que es va poder observar de prop per al gaudi dels ornitòlegs que el van poder veure i fotografiar de ben prop.

Març

Al delta de l'Ebre durant aquest mes encara es va poder observar l'**oca de collar** de la Tancada i el **cabussó orellut** que s'havien vist el mes anterior. Al delta del Llobregat també hi va romandre alguns dies el **morell buixot**. Com a novetat destacada cal esmentar l'arribada d'un **xarxet alablau** *Anas discors* als Aiguamolls el dia 28. Es van fer diverses observacions d'**arpella pàl·lida russa** *Circus macrourus* especialment a la demarcació de Girona i sobretot els darrers 4-5 dies de mes. Es van detectar algunes **cigonyes negres** *Ciconia nigra* en migració amb una observació de 21 exemplars a Olvan, Berguedà, el dia 23. El dia 8 es va observar un **rasclotó** *Porzana parva* als Aiguamolls i dos dies després a l'estany d'Ivars i Vila-sana, en el que ha estat un any pobre quant a observacions d'aquesta espècie. Com és habitual aquest mes, es van observar **polles pintades** *Porzana porzana* a les principals zones humides: aiguamolls de l'Empordà, estanys de Sils, delta del

NOVETATS AVIFAUNÍSTIQUES

Alex Ollé

▲ **Morell de collar** *Aythya collaris*, mascle adult, Estany Europa, Parc Natural Aiguamolls de l'Empordà, 22/04/14, Àlex Ollé. Aquest mascle es va observar fins al 25 d'abril. Espècie d'aparició accidental procedent d'Amèrica del Nord. A nivell estatal hi ha més de 200 observacions, la majoria a les illes Canàries i a Galícia encara que en alguns casos deuen aplegar individus que retornen al mateix lloc d'hivernada en diverses temporades. La primera citació estatal va ser a Gijón el gener de 1978. Citada anteriorment als aiguamolls de l'Empordà on s'havia detectat una femella el novembre de 2003, del novembre de 2005 al gener de 2006 i el novembre de 2007, probablement el mateix exemplar. També s'ha citat en petits pantans del Segrià (pantà Gran d'Alcarràs i pantà de Camelis de Torres de Segre), amb un mascle retornant diversos hiverns des de desembre de 2009, i al Delta de l'Ebre, amb una femella de primer hivern el gener de 2012. Tot i que amb les anàtides és difícil descartar l'escapament de captivitat des de criadors particulars o nuclis zoològics, el comportament d'aquests exemplars com a espècie bàsicament hivernant i l'existència de recuperacions en països europeus on han pogut confirmar l'arribada natural des d'Amèrica del Nord sembla indicar l'existència d'una via migratòria regular que també està en consonància amb l'augment de la població americana en els darrers 40 anys i el nombre de citacions arreu d'Europa.

Llobregat, estanys d'Ivars i basses del Tarragonès. Sorprenentment aquesta primavera no van arribar observacions de **rascllet** *Porzana pusilla*. Es van veure força grups de **grues** en migració amb concentracions remarcables com les quasi 2.400 a Coll de Nargó el dia 3, uns 1.000 exemplars a la Seu d'Urgell el dia 4 i els 450 exemplars observats a la comarca del Vallès Oriental el dia 16. A la costa de Girona es van albirar grups de **gavines menudes** en migració amb xifres destacades com els 300 exemplars presents a Blanes el dia 28. Al delta de l'Ebre es va veure una altra **piula grossa** el dia 8 a la finca DACSA de Sant Jaume d'Enveja. El primer mos-

quiter ibèric *Phylloscopus ibericus* es va detectar al Matà, PN Aiguamolls de l'Empordà el dia 21, però sorprenentment no se'n va observar cap més. Una observació realment inesperada per l'espècie i el lloc va ser un **passerell golanegre** *Carduelis cabaret* al parc urbà de Montjuïc, Barcelona, el dia 7. Durant els primers dies de març encara es va poder observar el **sit blanc** de la Rubina ja detectat el mes anterior.

Abril

Es va observar un **morell de collar** *Aythya collaris* als Aiguamolls el dia 22. Al delta de l'Ebre hi havia un **flamenc nan** *Phoenicopus minor* a la

Punta de la Banya el dia 17. A la serra de Boumort, Lleida, es va observar una **àguila imperial ibèrica** *Aquila adalberti*. Els primers dies de mes es van detectar **arpelles pàl·lides russes** a diferents indrets de Catalunya, especialment a la demarcació de Girona, però també a Lleida i Tarragona. Encara es van observar alguns **rascletons** arreu del país, especialment a l'Empordà, Llobregat i aiguamolls propers a Tarragona. El dia 19 es va detectar una **daurada petita americana** *Pluvialis dominica* al Goleró, delta de l'Ebre que va atreure molts observadors i que es va observar fins a finals de mes. I encara seguint amb aquests limícoles rars, el dia 22 es va observar un **territ de Baird** *Calidris bairdii* a la Punta de la Banya, també al delta de l'Ebre, dos **territs becadells** *Limicola falcinellus* al mateix lloc els dies 24 i 26 i un **escurafascons becfí** *Phalaropus lobatus* el dia 28. I per arrodonir un mes tan espectacular de limícoles, als Aiguamolls hi havia una **gamba groga petita** *Tringa flavipes* el dia 17, un **territ pectoral** *Calidris melanotos* el dia 19, i un **becadell gros** *Gallinago media* el dia 30. A l'abocador de Solius, Llagostera, hi havia un **gavià caspi** de 1r hivern el dia 20. A finals de mes es van albirar alguns **fumarells alabancs** *Chlidonias leucopterus* al delta de l'Ebre. Durant aquest mes encara es va observar una **piula grossa** a Delfià, Rabós, el dia 19. Aquest mes és un dels millors per observar **piules gola-roges** *Anthus cervinus*, la més primerenca es va veure el dia 6 i la resta a partir de la segona quinzena de mes; la majoria als aiguamolls de l'Empordà i algunes poques al delta de l'Ebre. Es va observar una cuereta, presumiblement híbrid entre **cuereta citrina** x **cuereta groga** *Motacilla citreola* x *M. flava*, a Pals, Baix Empordà, el dia 1. Als Aiguamolls els dies 16, 17, 18 i 21 es va observar una **boscarla d'aigua** *Acrocephalus paludicola*, les úniques observacions disponibles d'aquesta temporada. Aquesta primavera també ha estat relativament pobra en observacions de **mosqueters**

NOVETATS AVIFAUNÍSTIQUES

Joan Ferrer

◀ **Daurada petita americana** *Pluvialis dominica*, el Goleró, delta de l'Ebre, 19/04/14, Ricardo Rodríguez & Jose Miguel Grande Gutiérrez. Tercera citació per a Catalunya d'aquest limícola neàrtic. Fins a l'any 1984 aquesta espècie i la daurada petita del Pacífic *Pluvialis fulva* es consideraven la mateixa espècie. L'americana durant l'època de nidificació es distribueix per la tundra àrtica i subàrtica d'Amèrica del Nord, mentre que *fulva* es troba a Sibèria i l'oest d'Alaska. A Ibèria és una espècie que es detecta bàsicament a la façana atlàntica amb el màxim nombre de citacions a Canàries i Galícia i amb més de 40 observacions acumulades fins al 2010. En els darrers anys el nombre de citacions ha augmentat de forma notable a molts països europeus; hom pensa, però, que aquest augment està més relacionat amb l'habilitat i coneixements actuals dels ornitòlegs per identificar-la que no pas en un augment real d'arribades ja que la població mundial d'aquesta espècie es considera en regressió.

ibèrics *Phylloscopus ibericus* i durant aquest mes cal destacar només quatre observacions, dues el dia 4 al delta del Llobregat i el Besòs, una altra els dies 19 i 20 al delta de l'Ebre i la tercera al parc Diagonal Mar de Barcelona el 27

d'abril i dies posteriors. Aquest any tampoc han arribat moltes dades de **papamosques balears** *Muscicapa striata balearica* i només tenim constància d'un exemplar a la Tancada, delta de l'Ebre, el dia 30.

MARTÍ FRANCH & RAÜL AYMÍ

Fonts:

www.ornitho.cat

www.reservoirbirds.com

www.rarebirdspain.net

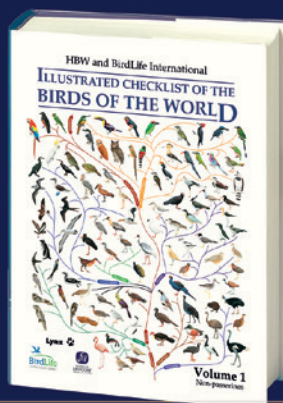
<http://birdingemporda.wordpress.com/>

Lynx

HBW and BirdLife International
**ILLUSTRATED CHECKLIST OF THE
 BIRDS OF THE WORLD**

 BirdLife
 INTERNATIONAL

BirdLife International i Lynx Edicions anuncien la publicació del primer **checklist il·lustrat dels ocells del món**, amb mapes, distribucions detallades i notes taxonòmiques.

No us perdeu l'oferta de prepublicació del **Volum 1: No passeriformes**

5 ordres • 111 famílies • 1.009 gèneres • 4.371 espècies • 9.541 taxons acceptats

c. 350 làmines • c. 8.400 il·lustracions d'ocells • 4.427 mapes de distribució • 31 mapes de referència de gran format • c. 1.700 referències taxonòmiques

31 x 24 cm • tapa dura • c. 800 pàgines

Per només **145 €** fins el 31 de juliol de 2014 (preu normal 185 €)

Data prevista de publicació: **agost de 2014**

NOVETATS BIBLIOGRÀFIQUES

ORYX esponsoritza la secció novetats bibliogràfiques

Dawn Balmer, Simon Gillings, Brian Caffrey, Bob Swann, Iain Downie & Rob Fuller 2013.

Bird Atlas 2007-11: The breeding and wintering birds of Britain and Ireland

BTO books, Thetford

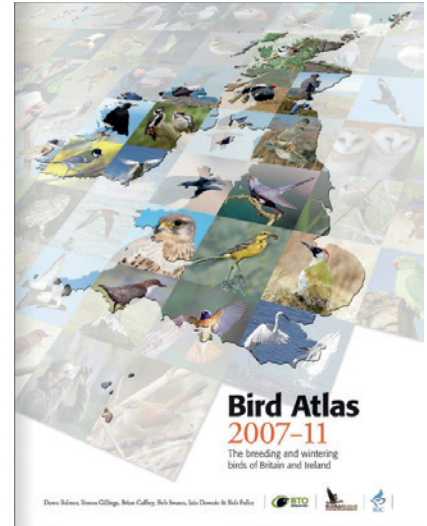
Els nostres col·legues britànics i irlandesos han publicat recentment el seu llibre d'ocells més important de les darreres dècades i fent-ho ens donen una lliçó magistral de com fer un atlas d'ocells.

Més de 40.000 voluntaris han fet possible amb les seves observacions aquest atlas, organitzat pel *British Trust for Ornithology*, *BirdWatch Ireland*, i l'*Scottish Ornithologists' Club*, a més de moltes associacions locals i grups d'especialistes. Des de la proposta de fer aquest atlas l'any 2001 fins a la presentació del llibre el novembre de 2013, són molts els passos fermes que ja denoten la bona organització general de l'obra, des dels primers contactes amb societats locals el 2004, l'inici de mostrejos pilot l'any 2005, els censos d'hivern i primavera 2007-2011 i l'accelerada final per tenir un magnífic llibre publicat quan tothom encara recordava perfectament la seva feina de camp.

Metodològicament parlant, aquest atlas ha tingut un component de mostreig no estandarditzat i un d'estandarditzat. En el mostratge no estandarditzat els observadors eren lliures de visitar tants quadrats de 10x10 km com desitjaven, cercar espècies i evidències de reproducció (en el cas de l'estació reproductora). La cobertura no va ser homogènia a tota l'àrea d'estudi, però sí impressionant en el seu conjunt. En temporada de nidificació, només 23 quadrats de 10x10 d'un total de 3894 no es van poder visitar. El mostratge estandarditzat ha estat bàsic per crear els models per als mapes d'abundància relativa. Ells l'anomenen *Timed Tetrad Visits*

(TTVs), censos en quadrats de 2x2 km en els quals s'estandarditza en funció del temps que dura el cens més que no pas per l'espai recorregut, un sistema ja emprat en anteriors atlas. La cobertura de TTVs va superar totes les seves expectatives. Es van fer 182.228 censos a temps controlat, i l'objectiu de cobrir 8 quadrats de 2x2 en cada 10x10 es va assolir en el 99% dels quadrats britànics i el 98% dels irlandesos.

Però aquesta munió espectacular de dades no serviria de gaire sense un treball d'anàlisi de dades i producció de mapes adequat i és evident que aquí el resultat també és extraordinari. Totes les espècies mostren mapes de distribució per a l'hivern (presència) i/o temporada nidificant (màxima evidència de reproducció). En la major part d'espècies, a més, es mostren mapes de canvi de distribució respecte als atlas anteriors i mapes d'abundància relativa i de canvi en l'abundància relativa. Un dels aspectes que criden més l'atenció dels mapes és la diferent resolució segons l'espècie. Així, per als mapes de distribució, la sensibilitat de l'espècie pot fer que en comptes dels 10x10 km habituals, s'arribi a mostrar la informació a resolucions de 20x20 o 50x50 km. En els mapes d'abundància relativa la resolució és de 2x2 km en la majoria d'espècies, però en espècies escasses s'han creat mapes d'abundància mitjana a una escala de 20x20 km. És interessant esmentar que

els mapes d'abundància de 2x2 km han estat generats a partir no només de les habituals variables ambientals i de contagi, sinó que també s'ha inclòs la setmana concreta en què es va fer el mostreig per tal de tenir present variacions estacionals en detectabilitat i abundància.

El resultat és un atlas molt visual que s'adapta molt a la informació disponible de cada espècie. El llibre inclou 296 de les més de 500 espècies detectades en el període d'atles, excloent les que tenen menys de 10 observacions. La majoria d'espècies es tracten a doble pàgina amb fins a set mapes, mentre a algunes espècies molt escasses se'ls dedica només una o mitja pàgina amb un o dos mapes. Aquest protagonisme que s'ha donat als mapes possiblement fa que el text de cada espècie sigui més breu del que estem acostumats. Per això no es descriuen aspectes de la història natural i la biologia de cada espècie, que ja s'han tractat en profunditat en obres expressives, sinó que se centra en la informació que aporta el nou atlas i la interpreta en relació als darrers estudis publicats sobre les causes dels canvis en la distribució i abundància de cada espècie. Als lectors catalans ens sorprendrà adonar-nos que pràcticament totes les espècies han estat patrocinades per persones a títol individual, empreses i/o associacions.

NOVETATS BIBLIOGRÀFIQUES

ORYX esponsoritza la secció novetats bibliogràfiques

Un element important d'aquest treball són les comparacions amb els anteriors atles de Gran Bretanya i Irlanda, dos de nidificants i un d'hivern. En aquest sentit constata que hi ha més espècies que han expandit la seva àrea de distribució que no pas que l'hagin disminuït. A l'època de reproducció s'atribueix en gran part a un augment d'espècies al·lòctones, i a l'hivern en part a una millora en la recol·lecció de dades d'espècies rares. Entre els increments reals destaquen els ardeïds, entre els quals hi ha les tres espècies amb un major augment a l'hivern –el martinet blanc, l'esplugabous i l'agró blanc– i diverses han colonitzat les illes recentment com a reproductors. Espècies introduïdes com el cigne negre i la pintada també són entre les que concentren les majors expansions.

Destaquen alguns patrons de canvis de distribució i abundància que es repeteixen en diverses espècies. Un dels més notables és la davallada de la població de diversos migradors transsaharians al sud-est d'Anglaterra, acompanyats d'un increment al nord i oest de les illes, que es repeteix en el mosquiter de passa, el cucut i les orenetes vulgar i cuablanca, entre d'altres. Les espècies forestals augmenten especialment a Irlanda, mentre la disminució de les espècies agrícoles a Anglaterra és generalitzada. Per als ornitòlegs mediterranis és interessant veure que algunes de les nostres espècies estan colonitzant el sud de Gran Bretanya, com la tallareta cuallarga o, molt especialment, el rossinyol bord.

El primer atlas de nidificants de Gran Bretanya i Irlanda es va començar a

mostrejar l'any 1968, el segon el 1988, el tercer el 2008. Un atlas cada 20 anys, tal com diríem a casa nostra, amb puntualitat britànica. Aquest és, al nostre parer, un dels millors atles d'ocells mai realitzats. A hores d'ara, mentre llegim aquestes línies, des dels quarters d'investigació com els del mateix BTO, les dades recollides serveixen per intentar entendre què està passant amb els ocells d'aquestes illes. Lluny de ser un producte final, el *Bird Atlas 2007-11* està iniciant un nou camí per a la ciència i, en conseqüència, també per a la conservació dels ocells i del medi natural en general.

Si voleu consultar aquest llibre, està disponible a la biblioteca de l'ICO

SERGI HERRANDO, MARTÍ FRANCH I MARC ANTON

Steve N. G. Howell, Ian Lewington & Will Russell. 2014.

Rare Birds of North America

Princeton University Press, Princeton and Oxford

Més enllà d'una espècie per sumar a la llista o de l'eufòria de descobrir una raresa excepcional, els ocells rars arriben seguint uns patrons. Aquesta obra analitza les observacions de rareses dels darrers 60 anys de tot Amèrica del Nord i ens convida a explorar l'aparició d'ocells rars, alhora que és una referència d'alt nivell per a la identificació d'ocells.

Podríem pensar que una obra titulada "*Els ocells rars d'Amèrica del Nord*" no és d'especial interès per a un ornitòleg català, però més aviat al contrari. Val la pena fer-li una ullada.

L'obra comença amb una introducció de 41 pàgines sobre els ocells rars. Aquí es tracta la migració i la divagància, amb un resum dels mecanismes que permeten la navegació i l'orientació dels ocells, i les principals causes que provoquen l'aparició d'ocells rars. Tot seguit analitza els patrons d'aparició dels

ocells rars d'Amèrica del Nord tenint en compte el seu origen i la repartició geogràfica i temporal de les observacions, amb multitud d'exemples il·lustrats amb mapes. Aquí, entre d'altres coses, ens descobreix vies d'arribada d'ocells eurasiàtics a Amèrica que ens poden sorprendre, com la "Southern Route" que afecta diverses espècies aquàtiques que hivernen al sud del Sàhara, com el xarrasquet, i els porta a creuar l'Atlàntic fins a l'Amèrica del Sud durant el pas postnupcial i migrar a l'Amèrica del Nord la primavera següent. Acaba

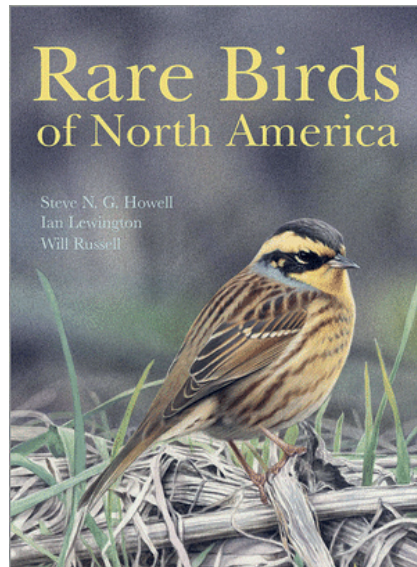
amb una introducció sobre la muda i el datat dels ocells, primer en general i després per a grans grups d'espècies, com a eina clau per entendre millor els patrons d'aparició dels ocells rars. Es tracta d'un resum prou complet sobre el tema i igualment vàlid per a Europa, tot i que en sis pàgines no pot fer més que donar unes pinzellades. Cal dir que la terminologia americana per a les diferents estratègies de muda i plomatges és molt diferent de la nostra i fa molt feixuga la lectura als ornitòlegs europeus.

El cos principal del llibre el constitueix la segona part, que són els textos específics de 262 espècies. Per a cada espècie s'indica la seva distribució i estatus tant a nivell mundial com a l'Amèrica del Nord, indicant les subespècies que potencialment poden arribar-hi. Sota

NOVETATS BIBLIOGRÀFIQUES

el títol "Comments" es presenten les principals aportacions del llibre, que són les conclusions i patrons que es deriven de l'estudi dels registres de cada espècie, sovint complementats amb dades d'altres regions. Aquest apartat ens pot resultar curiós i descobrir patrons interessants, com per exemple que, tot i la raresa de la siseta cendrosa a l'oest d'Europa i Àfrica, les dades de Barbados, Trinidad i Tobago i de la costa est d'Amèrica del Sud semblen indicar que pot arribar a l'Amèrica del Nord creuant l'Atlàntic per l'esmentada "Southern Route". Un apartat d'identificació tracta espècies similars i descriu les diferències entre edats, sexes i estacions, amb una breu explicació de l'estratègia de muda de l'espècie. Finalment aporta diverses informacions útils com ara el comportament, l'hàbitat o les vocalitzacions.

Acompanyant el text, totes les espècies estan generosament il·lustrades, tant per la quantitat com per la mida dels dibuixos. De fet, aquesta és una de les poques obres amb més làmines que espècies! 275 làmines mostren les 262 espècies tractades i les comparen amb altres espècies similars d'Amèrica del Nord. Per a la majoria d'espècies s'il·lustren tots els plomatges diferenciables i sovint alguna imatge d'ambient, posicions habituals o l'ocell en vol. La qualitat de les il·lustracions és senzillament espectacular. Ian Lewington combina de manera impecable la precisió i el detall amb la naturalitat de les posicions

i l'expressivitat de l'individu, sense por a composicions difícils i aconseguen que els ocells semblin vius. Per citar només un exemple, convido el lector a entretenir-se en les pàgines dels emberízids i perdre's en els detalls dels plomatges de tardor del sit capblanc o el repicatalons rústic.

El cos principal, per tant, també és d'interès per als europeus. La selecció d'espècies inclou molts ocells del nostre entorn que en alguns casos es tracten més extensament que en les guies europees. Així, les làmines de l'àguila marina, els falcons mostatxut i cama-roig, la cuereta citrina o el pinsà carminat són exemples de l'abundància en il·lustracions, i els textos de datat i muda també són més complets del que estem habituats. En aquest sentit són especialment útils les comparacions

entre espècies europees i americanes, que poden ser un valuós recurs per identificar un divagant americà a Europa: la comparació del becadell de Wilson i el becadell comú, de l'arpella pàl·lida amb l'arpella pàl·lida americana, o la làmina dels territs petits serien desitjables a qualsevol guia d'Europa, i el mateix es pot dir de comparacions amb espècies orientals com la piula dels arbres i la de Hodgson, o el cucut comú i l'oriental.

En conjunt es tracta d'una obra molt valuosa, tant per a l'ornitòleg interessat en les rareses i els seus patrons d'aparició, com un complement per als més interessats en la identificació d'ocells, o senzillament una joia per gaudir d'il·lustracions de qualitat excepcional. Precisament ara, quan l'observació d'ocells rars pren més força que mai a Catalunya, és el moment ideal per rebre aquest llibre que ens despertarà interès per l'apassionant món dels patrons d'aparició. Confio que fullejar aquesta obra ens animarà a anar més enllà de l'anècdota del divagant o el col·leccionisme d'espècies accidentals i ens convidarà a preguntar-nos com i per què els ocells rars arriben a Catalunya i com encaixa això en la biologia de l'espècie.

A més, després de la lectura segur que tancareu el llibre i correreu a buscar la propera primera cita per a Catalunya. Una fredeluga cuablanca? Un falciot del Pacífic? S'accepten apostes!

MARTÍ FRANCH

Reserva't les dates del Festival d'Ornitologia del Delta de l'Ebre!

**DELTA
BIRDING
FESTIVAL**

1r Festival Internacional
d'Ornitologia
del Delta de l'Ebre
26 • 27 • 28
setembre de 2014

Amb la presència de **Killian Mullarney, Bob Flood i Magnus Rob**, entre d'altres destacats ornitòlegs internacionals

Xerrades, concursos, sortides en vaixell, visites guiades i premis patrocinats

www.deltabirdingfestival.com

AGENDA

QUARTA JORNADA SOCC

18 d'octubre

La quarta jornada SOCC es durà a terme el dia 18 d'octubre de 2014 al Nat-Museu de Ciències Naturals de Barcelona (Museu Blau). És oberta a tots els interessats en el projecte. L'assistència serà gratuïta i la inscripció s'obrirà a l'estiu. Places limitades.

Més informació a:

www.ornitologia.org/ca/participa/activitats/jornades_socc.html

DELTA BIRDING FESTIVAL

26, 27 i 28 de setembre

Xerrades, concursos, sortides en vaixell, visites guiades i premis patrocinats.

Més informació a:

www.deltabirdingfestival.com

PROGRAMA DE CURSOS

Cursos d'introducció a l'anellament

Curs AZ2: Zoo de Barcelona

Classes teòriques: Aula La Granja, Zoo de Barcelona (entrada Zoo carrer Wellington, Barcelona).

Classes teòriques: 6-9 i 13-16 d'octubre de 19:30 a 21:00.

Classes pràctiques: dissabtes 11 i 18 d'octubre de 08:00 a 14:00.

Data límit d'inscripció: 2 d'octubre.

Curs flash d'introducció a l'anellament

Curs AI3: Cadí-Moixeró

Organitza: ICO/Parc Natural del Cadí-Moixeró.

Lloc: Bagà.

Classes teòriques: Oficina del Parc Natural (Carrer de la vinya 1, Bagà).

Dates: 20 i 21 de setembre de 2014.

Data límit d'inscripció:

15 de setembre.

Curs AI2: Delta del Llobregat

Organitza: ICO/Consorti per a la Protecció i Gestió dels Espais Naturals del Delta del Llobregat.

Lloc: Espais Naturals del Delta del Llobregat.

Classes teòriques: Can Casanovas (Viladecans).

Dates: 4 i 5 d'octubre de 2014.

Data límit d'inscripció: 1 d'octubre.

Més informació de cursos i activitats:

www.ornitologia.org/ca/queoferim/formacio/programa.html

FORMULARI DE SUBSCRIPCIÓ PER AL 2014. Vull fer-me soci de l'ICO per al 2014 per la qual cosa rebré: Revista Catalana d'Ornitologia, l'Anuari d'Ornitologia i l'Abellerol. Si us plau afegiu les meves dades al directori de subscriptors.

Tipus de quota¹ Familiar (52,5 €) Nom de la parella _____

Individual (35 €) Reduïda² (17,5 €) Europa, individual (42 €)

Nom i cognoms _____

Adreça _____ Ciutat _____

Codi postal _____ Tel. _____ Correu electrònic _____

Domiciliació bancària En/Na: _____

Autoritzo el Banc/Caixa: _____

Entitat Agència Control Número de compte

domiciliat a _____ carrer/plaça _____

perquè carregui en aquest compte bancari del qual sóc titular l'import de les quotes anuals que em pertoquin com a soci subscriptor de l'Institut Català d'Ornitologia.

Signatura: _____

_____ a _____ de _____ de 201_____

¹Tots els socis amb domiciliació bancària tindran un 10% de descompte. ²La modalitat de quota reduïda inclou els menors de 19 anys, estudiants fins a 23 anys, pensionistes i aturats. En cada cas cal justificar convenientment aquesta situació.

